

193. Bijbelstudie over DE LIEFDE - A LOBI HA'AHAVA האהבה

In onze vorige bijbelstudie kwamen wij tot de conclusie, dat onbaatzuchtige liefde de enige manier is om het egoïsme te overwinnen, want de liefde is geduldig; de liefde is vriendelijk; de liefde is niet jaloers. Zij doet niet gewichtig en is niet trots; zij kwetst niet, is niet egoïstisch en voelt zich nooit beledigd; zij neemt niemand iets kwalijk; zij is niet blij met onrecht, maar juist met de waarheid. En wat is de weg der waarheid? De Tora! Er staat immers geschreven: *“Ik kies voor de weg van de waarheid, Uw besluiten houd ik voor ogen! ... De weg van Uw geboden zal ik gaan, want u verruimt mijn hart. Laat mij, Eeuwige, de weg zien die Uw wetten mij wijzen, die weg zal ik gaan, ten einde toe! ... Wie Uw wet liefheeft, is veilig, geen hindernis doet hem struikelen!”* (תהלים Tehilim [Psalmen] 119:30, 32-33 en 165, Groot Nieuws Bijbel). **Surinaams:** *“Mi ben ferkisi a pasi fu waarheid; mi ben poti Yu krutu na mi fesi! ... Mi sa lon na a pasi fu Yu komanderi, te Yu sa meki mi ati kon moro bigi. Leri mi, Masra, a pasi fu Yu wèt; èn mi sa hori en te leki a kaba! ... Den sma disi de lobi Yu wèt abi bigi freide; èn noti sa meki den naki futu fadon!”*

Als wij G'd liefhebben, dan hebben wij ook Zijn wet lief, en als wij Zijn wet liefhebben, dan hebben wij ook onze naaste lief, want alle geboden en inzettingen in G'ds wet zijn bedoeld om onze liefde tot G'd en onze medemens daarmee te betonen en in praktijk te brengen. Daarom zegt Yeshua, dat alles in de wet en de Profeten daarvan afhangt:

Mattheüs 22:37-40

“Gij zult de Eeuwige, uw G'd, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. Dit is het grote en eerste gebod. Het tweede, daaraan gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten!”

Surinaams: *“Yu mus lobi Masra, yu Gado, nanga yu heri ati, nanga yu heri sili, èn nanga yu heri ferstan. A dati na a fosi wèt èn na a moro prenspari wan. Ma wan trawan de di prenspari leki a fosiwan. A dati e taki: Yu mus lobi tra sma soleki fa yu lobi yusrefi. Ala sani san Moses nanga den profeiti leri unu, de ini den tu wèt disi!”*

Het hart is de zetel van onze emoties en met name van de liefde. Daarom moeten we de Eeuwige liefhebben met geheel ons hart, hetgeen elke halfslachtigheid uitsluit. Wij moeten echter niet alleen G'd liefhebben, maar ook onze naaste als onszelf. Deze twee geboden vormen de basis voor de hele Tora. Dat wordt in Het levende Woord bijzonder mooi onder woorden gebracht: *“Alles wat Mozes en de profeten hebben gezegd, draait om deze twee geboden. Houd je deze twee, dan houd je alle andere geboden!”* (vers 40).

Yeshua leert ons, dat de Tora er is voor ons eigen bestwil, als gebruiksaanwijzing voor een leefbare maatschappij, die gebaseerd is op een persoonlijke relatie met G'd, de Almachtige, en waarin rekening wordt gehouden met onze medemens. Yeshua is dus niet gekomen om de Tora buiten werking te stellen, maar om ons te leren om er bewust mee om te gaan. Daarom heeft Hij alle 613 geboden van de Tora in deze twee geboden samengevat.

Onze liefde tot haShem moet een oprechte liefde zijn, en niet slechts bestaan in het woord en met de tong. Dit is het eerste en het grote gebod, want gehoorzaamheid hieraan is de bron der gehoorzaamheid aan alle overige geboden. Onze naaste lief te hebben als onszelf is het tweede grote gebod. Het is aan het eerste gelijk, want het is er op gefundeerd, en vloeit er uit voort. Een zuivere liefde voor onze broeders en zusters die wij gezien hebben, is zowel een voorbeeld als een bewijs van onze liefde tot Adonai, die wij niet gezien hebben.

Dit is de גדול כלל K'lal Gadol baTora, de hoofdregel van de Tora, maar eigenlijk van de gehele Bijbel, inclusief het Nieuwe Testament, want Yeshua bevestigde dit naar aanleiding van een vraag, die een van de Tora-leraars aan Hem stelde, welk gebod het eerste van alle is:

Marcus 12:30-31 en 33

“Het eerste is: Hoor, Israë!, de Eeuwige, onze G'd, de Eeuwige is één, en gij zult de Eeuwige, uw G'd, liefhebben uit geheel uw hart en uit geheel uw ziel en uit geheel uw verstand en uit geheel uw kracht. Het tweede is dit: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Een ander gebod groter dan deze, bestaat niet! ... En Hem lief te hebben uit geheel het hart en uit geheel het verstand en uit geheel de kracht, en de naaste lief te hebben als zichzelf, is meer dan alle brandoffers en slachtoffers.”

Surinaams: *“Yu mus lobi Masra, yu Gado, nanga yu heri ati, nanga yu heri sili, nanga yu heri ferstan èn nanga ala yu krakti. A trawan di prenspari leki a fosiwan na: Yu mus lobi tra sma soleki fa yu lobi yusrefi. No wan tra wèt no de di prenspari moro den tu disi! ... Un mus lobi En nanga un heri ati, nanga un heri ferstan, èn nanga ala un krakti. Èn un mus lobi tra sma soleki fa un lobi unsrefi. Den sani disi moro prenspari moro leki fu bron wan meti gi Gado, noso iniwan tra sani san yu ben kan offer gi Gado!”*

Dit gebod over het liefhebben van G'd in דברים Devarim [Deuteronomium] 6:4-9 verbond Yeshua met het gebod over het liefhebben van je naaste als jezelf in ויקרא Vayiq'ra [Leviticus] 19:18 en 34, waarmee Hij deze twee Tora-citaten ging versmelten tot één groot dubbelgebod der liefde! In dit Grote Gebod wordt de totale boodschap van de Bijbel samengevat! Het antwoord van Yeshua zou ook vandaag door elke orthodoxe rabbijn zonder aarzelen kunnen worden onderschreven, want het drukt als geen ander belijdenis treffend de ziel van het hele Joodse geloof uit! Omdat namelijk de liefde tot je naaste in de Tora veel eerder wordt vermeld dan de liefde tot G'd, trekken de rabbijnen daaruit de conclusie, dat slechts degene die zijn naaste liefheeft ook in staat is om G'd werkelijk lief te hebben!

Slechts een liefde tot G'd, die spontaan en ongedwongen uitmondt in naastenliefde is het die aan de gelovige mens zijn beeldrangerschap van G'd verschaft. Dat is ook volgens Yeshua de hoofdsom van de gehele Bijbel, de rest is commentaar. Daarom koesteren de gelovige Joden het שמע ישראל Sh'ma Yisra'el als het meest kostbare gedeelte van de Tora; zij schrijven deze verzen in hun Mezuzot en houden zich verplicht om ze iedere dag tenminste driemaal te zeggen. Daarom moeten wij goed beseffen en in praktijk brengen dat de Eeuwige ons heeft opgedragen om Hem en onze naasten met hart en ziel lief te hebben, want hoe warmer onze genegenheid voor Hem is, hoe groter onze eerbied voor Hem zal zijn. Zo groot is de goedheid van de g'ddelijke genade dat dit tot het eerste en grootste gebod is gemaakt van G'ds Tora, dat wij Hem moeten liefhebben, en dat het uit een beginsel van liefde is, dat wij dan ook alle andere plichten jegens Hem volbrengen. Maar onze liefde tot G'd is slechts een antwoord op de liefde die Hij eerst aan ons heeft betoond door de bevrijding van onze voorouders uit de slavernij in Egypte en door het zenden van Zijn Zoon! En hoe meer oog we hebben voor de unieke liefde van onze G'd, des te meer krijgt dán ook onze eigen liefde tot Hem brandstof om op te vlammen. Zijn liefde leert ons onze liefde!

Johannes 13:34-35

“Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk Ik u liefgehad heb, dat gij ook elkander liefhebt. Hieraan zullen allen weten, dat gij discipelen van Mij zijt, indien gij liefde hebt onder elkander!”

Surinaams: *“Wan nyun sani Mi e komanderi un fu du: Un mus lobi makandra. Leki fa Mi ben lobi unu, na so un mus lobi makandra tu. Efu un lobi makandra, dan ala sma o sabi tak' un na sma fu Mi!”*

Als wij G'ds liefde hier op aarde uitstralen verheerlijken wij daarmee de Eeuwige en laten wij aan de mensen om ons heen zien dat wij ware volgelingen van Yeshua zijn. Waarachtig discipelschap wordt immers gekenmerkt door onderlinge liefde. Eigenlijk is het helemaal geen nieuw gebod om elkaar lief te hebben, want zoals we al gelezen hebben was dit reeds één van de beide basisprincipes van de Tora. Wat hier echter nieuw aan is, bestaat daarin dat de onderlinge liefde gegrond is in de opofferende liefde van Yeshua, want Hij is de bron en het fundament van onze liefde voor elkaar, die ons samenbindt. Toch niet alleen de ware

broederliefde is een getuigenis voor de wereld dat wij talmidim van Yeshua zijn, maar ook onze liefdevolle gehoorzaamheid aan Zijn geboden, want juist daaraan kunnen wij laten zien, dat dat het ons met onze liefde voor Hem menens is. En precies dat verwacht Hij ook van ons, zoals Hij hier op gebiedende wijze zegt:

Johannes 14:15

“Wanneer gij Mij liefhebt, zult gij Mjn geboden bewaren!”

Surinaams: *“Efu un lobi Mi, un o du san Mi e komanderi un fu du!”*

Dat lijkt mij dus niet meer dan logisch, want hoe kunnen we zeggen dat we van Hem houden terwijl wij Zijn geboden zomaar opzij schuiven en als niet meer van toepassing beschouwen? Nee, als u echt veel van Hem houdt, dan is het helemaal niet moeilijk om ze te onderhouden. Denk maar terug aan uw eerste grote liefde. Toen u smoorverliefd was deed u toch met het grootste plezier letterlijk alles om uw allerliefste te behagen? Niets was te moeilijk, niets was te zwaar, niets was te duur! U had er echt alles voor over, ja toch? Kijk, en die houding verwacht de Eeuwige van ons ook naar Hem toe.

Als we Hem echt liefhebben vanuit het diepste van ons hart, dan hebben we alles voor Hem over en dan doen we Zijn geboden met blijdschap en vreugde, niet omdat het moet, maar omdat we het zelf willen! Houdt u echt van Hem? Dan wilt u ook niets liever dan Hem gehoorzamen.

In al Zijn liefde verwacht onze hemelse Vader immers nog steeds gehoorzaamheid van Zijn kinderen, zoals elke vader dat doet! Niet uit vrees maar uit liefde! G'd wil niet dat wij krampachtig met de Tora omgaan en wettisch gaan leven zoals ultra-orthodoxe Joden of sommige sekten dat doen. Hij wil gewoon, dat wij ons aan Zijn regels houden, niet meer en niet minder. Daarom zegt Yeshua wederom:

Johannes 14:21 en 23-24

“Wie Mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en wie Mij liefheeft, zal geliefd worden door Mijn Vader en Ik zal hem liefhebben en Mijzelf aan hem openbaren! ... Indien iemand Mij liefheeft, zal hij Mijn woord bewaren en Mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en bij hem wonen. Wie Mij niet liefheeft bewaart Mijn woorden niet; en het woord, dat gij hoort, is niet van Mij, maar van de Vader, die Mij gezonden heeft!”

Surinaams: *“A sma di du san Mi komanderi en fu du, dati na a sma di lobi Mi. Mi Tata o lobi a sma di lobi Mi. Mi srefi o lobi en tu èn Mi o meki a kon sabi Mi trutru! ... Efu wan sma lobi Mi, a sa hori ensrefi na den wortu fu Mi. Dan Mi Tata sa lobi en, èn Mi nanga Mi Tata o kon tan nanga en. A sma di no lobi Mi, no e hori ensrefi na den wortu fu Mi. Èn den sani san un e yere Mi taki, no e kmoto fu Misrefi, ma den kmoto fu a Tata di seni Mi kon!”*

De liefde voor Yeshua en het zich houden aan Zijn geboden zijn dus onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het één is niet mogelijk zonder het ander. Ja, maar wacht even, zult u misschien wel zeggen, wat heeft dit nu met de Wet te maken? Yeshua heeft het hier toch over Zijn geboden en niet over de geboden van Zijn Vader? Jawel, als Hij het hier over Zijn geboden heeft, dan bedoelt Hij inderdaad de geboden van Zijn Vader. Misschien wordt het iets duidelijker als we vers 24 even in de Nieuwe Bijbelvertaling lezen: *“Maar wie Mij niet liefheeft, houdt zich niet aan wat Ik zeg, en wat jullie Mij horen zeggen zijn niet Mijn woorden, maar de woorden van de Vader door wie Ik gezonden ben!”* Duidelijk toch? Als Yeshua dus zegt, dat wij Zijn geboden houden als we Hem liefhebben, dan heeft Hij het wel degelijk over de geboden van Zijn Vader, want Hij heeft immers zelf gezegd: *“De Vader en Ik zijn één!”* (יְהוֹחָנָן Yochanan [Johannes] 10:30). **Surinaams:** *“Mi nanga a Tata na wan!”*

Johannes 15:9-14 en 17

“Gelijk de Vader Mij heeft liefgehad, heb ook Ik u liefgehad; blijft in Mijn liefde. Indien gij Mijn geboden bewaart, zult gij in Mijn liefde blijven, gelijk Ik de geboden Mijns Vaders bewaard heb en blijf in Zijn liefde. Dit heb Ik tot u gesproken, opdat Mijn blijdschap in u zij en uw blijdschap

vervuld worde. Dit is Mijn gebod, dat gij elkander liefhebt, gelijk Ik u heb liefgehad. Niemand heeft grotere liefde, dan dat hij zijn leven inzet voor zijn vrienden. Gij zijt Mijn vrienden, indien gij doet, wat Ik u gebied. ... Dit gebied Ik u, dat gij elkander liefhebt!”

Surinaams: “Leki fa a Tata lobi Mi, na so Mi ben lobi unu tu. Tan ini a lobi fu Mi! Efu un e du san Mi komanderi un fu du, dan un o tan ini a lobi fu Mi, leki fa Mi e tan ini a lobi fu Mi Tata, fu di Mi hori Misrefi na den komanderi fu En. Mi taigi un den sani disi fu un kan abi a srefi prisiri san Mi abi, èn fu un prisiri fu tru. Na disi Mi e komanderi unu: Un mus lobi makandra leki fa Mi ben lobi unu. A moro bigi lobi san wan sma kan abi, na fu gi en libi abra gi den mati fu en. Unu na Mi mati, efu un e du san Mi e komanderi unu. ... Na disi Mi e komanderi unu: Un mus lobi makandra!”

Dezelfde liefdeband die er tussen de Vader en de Zoon is, is er ook tussen Yeshua en Zijn Gemeente, mits ze Zijn geboden bewaart, en het is Zijn hartenwens, dat wij elkaar onderling net zo lief hebben als Hij ons liefheeft. Zijn liefde blijft in ons, als wij blijven wandelen in overeenstemming met Zijn woord en in gehoorzaamheid aan Zijn geboden onder leiding van de Ruach haQodesh [Heilige Geest], want door ons aan Zijn geboden te houden laten we zien dat we echt van Hem houden. En als wij Zijn geboden bewaren zoals ook Hijzelf de geboden van Zijn Vader bewaarde, dan zal Zijn blijdschap ons deel worden.

Romeinen 12:9-10

“De liefde zij ongeveinsd. Weest afkerig van het kwade, gehecht aan het goede. Weest in broederliefde elkander genegen, in eerbetoon elkander ten voorbeeld!”

Surinaams: “A lobi san un e sori trawan mus de trutru lobi. Un no mus lobi ogri srefsrefi, ma un mus hori na ala sani san bun. Un mus lobi makandra leki brada nanga sisa, èn un mus sori trawan lespeki. De wan eksempre ini dati gi makandra!”

Sha’ul [Paulus] schrijft, dat onze onderlinge liefde geen schijnvertoning moet zijn. Onze liefde voor elkaar moet echt en oprecht zijn, zonder te doen alsof. Wij moeten als broeders en zusters heel veel van elkaar houden, elkaar onze waardering laten blijken en respect voor elkaar tonen. Deze liefde, die eigenlijk met woorden niet te beschrijven is, kunnen wij het beste vergelijken met de natuurlijke, ongedwongen en zelfopofferende liefde van ouders voor hun kinderen. Zo moet ook de liefde van G’ds kinderen voor elkaar zijn.

Romeinen 13:8-10

“Zijt niemand iets schuldig dan elkander lief te hebben; want wie de ander liefheeft, heeft de wet vervuld. Want de geboden: gij zult niet echtbreken, gij zult niet doodslaan, gij zult niet stelen, gij zult niet begeren en welk ander gebod er ook zij, worden samengevat in dit woord: gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. De liefde doet de naaste geen kwaad; daarom is de liefde de vervulling der wet.”

Surinaams: “Un sorgu tak’ un no abi no wan paiman. A wan enkri paiman san un mus abi, na fu lobi makandra. Bika a sma di lobi trawan e du ala sani san a wèt taki. Bika ala den wèt soleki: Yu no mus huru, yu no mus kiri, yu no mus fufuru, èn yu no mus abi bigi-ai, nanga awinsi sortu tra wèt moro, yu kan tyari den alamala kon poti ondro a wan wèt di e taki: Yu mus lobi tra sma soleki fa yu lobi yusrefi. A sma di lobi trawan, no e du trawan ogri. Dat’ meki efu yu lobi trawan, dan yu e du san a wèt taki.”

Niemand iets schuldig zijn dan elkaar lief te hebben wil zeggen, dat de liefde een schuld is die altijd open blijft staan en voortdurend voldaan moet worden zonder einddatum. Ik vind dit een mooie beeldspraak, want Sha’ul geeft hiermee aan, dat het geen vrijblijvende zaak is, maar een mitz’va, een gebod. En daarmee zijn we weer terug bij de twee geboden, die met de twee stenen tafelen worden uitgebeeld: de eerste tafel waarop de plichten staan die betrekking hebben op onze liefde voor de Eeuwige, onze G’d en de tweede tafel waarop de plichten staan die betrekking hebben op onze liefde voor onze naaste. Indien de liefde echt en oprecht is, dan is zij de vervulling van de Tora.

Aan de rabbi van Zlozow werd op zekere dag door zijn Talmidim [leerlingen] gevraagd: "In de Talmud staat, dat onze vader Avraham de hele Tora heeft vervuld. Hoe is dat mogelijk, omdat de Tora toen nog niet gegeven was?" - Daarop gaf de rabbi het antwoord: "Er is niets anders hiervoor nodig, dan G'd en Zijn schepselen lief te hebben! Wil je iets doen en merk je dat het je liefde zou kunnen verminderen, weet dan: het is zonde! Wil je iets doen en merk je dat daardoor je liefde zal vermeerderen, weet dan: je wil is op G'd gericht! En zo ging het ook met onze vader Avraham!"

Van Hilel, de bekende schriftgeleerde ten tijde van Herodes I, wordt gezegd, dat hij eens door een Goi [heiden] gevraagd werd wat de Tora precies inhield, waarop hij antwoorde: "Wat gij niet wilt dat u geschied, doet dat ook aan uw naaste niet! Dat is de gehele Tora, de rest is uitleg! Ga nu en leer!"

De liefde doet de naaste geen kwaad. Het lijkt mij niet meer dan vanzelfsprekend, dat hij of zij, die in de liefde wandelt, zijn of haar medemens geen kwaad berokkent, maar juist alle mogelijke goed doet, behulpzaam, gastvrij en vrijgevig is. Wie G'd en zijn naaste werkelijk lief heeft, houdt alle overige geboden maar al te graag en daarom is de liefde de grondslag van de gehoorzaamheid aan de gehele Tora. Daarom kan de Tora volgens Jeremia 31:33 en 2 Korinthiërs 3:3 alleen in ons hart geschreven zijn, als de liefde daarin woont! Dat de liefde het belangrijkste van alles is blijkt vooral uit het 13^e hoofdstuk van de 1^e brief aan de Korinthiërs:

1 Korinthiërs 13:1-13

"Al ware het, dat ik met de tongen der mensen en der engelen sprak, maar had de liefde niet, ik ware schallend koper of een rinkelende cimbaal. Al ware het, dat ik profetische gaven had, en alle geheimenissen en alles, wat te weten is, wist, en al het geloof had, zodat ik bergen verzetste, maar ik had de liefde niet, ik ware niets. Al ware het, dat ik al wat ik heb tot spijs uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn lichaam gaf om te worden verbrand, maar had de liefde niet, het baatte mij niets. De liefde is lankmoedig, de liefde is goedertieren, zij is niet afgunstig, de liefde praalt niet, zij is niet opgeblazen, zij kwetst niemands gevoel, zij zoekt zichzelf niet, zij wordt niet verbitterd, zij rekent het kwade niet toe. Zij is niet blijde over ongerechtigheid, maar zij is blijde met de waarheid. Alles bedekt zij, alles gelooft zij, alles hoopt zij, alles verdraagt zij. De liefde vergaat nimmermeer; maar profetieën, zij zullen afgedaan hebben; tongen, zij zullen verstommen; kennis, zij zal afgedaan hebben. Want onvolkomen is ons kennen en onvolkomen ons profeteren. Doch, als het volmaakte komt, zal het onvolkomene afgedaan hebben. Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, voelde ik als een kind, overlegde ik als een kind. Nu ik een man ben geworden, heb ik afgelegd wat kinderlijk was. Want nu zien wij nog door een spiegel, in raadselen, doch straks van aangezicht tot aangezicht. Nu ken ik onvolkomen, maar dan zal ik ten volle kennen, zoals ik zelf gekend ben. Zo blijven dan: Geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de meeste van deze is de liefde!"

Surinaams: *"Awinsi mi e taki den tongo fu libisma nanga di fu den engel, ma mi no abi lobi, dan mi sten de leki wan broko tutu, noso wan kopro preti. Awinsi mi e taki san Gado gi mi fu taki, èn mi sabi ala kibritori nanga ala sani di de fu sabi, awinsi mi abi nofo bribi fu puru wan bergi na en presi, ma mi no abi lobi, dan mi no de noti. Awinsi mi gi tra sma ala sani san mi abi fu den nyan, èn mi gi sma mi skin fu bron, ma mi no abi lobi, a no o yepi mi noti. Lobi abi langa pasensi, lobi abi bunfasi. A no e dyarusu, a no e prodo, èn a no e meki bigi. Lobi no e du sani di no fiti nanga trawan. A no e suku en eigi bun nomo, a no e kisi atibron es'esi, èn a no e tan memre a ogri san wan trawan du. A no e prisiri te sani no e psa nanga leti, ma a e breiti nanga sani san tru. Lobi e tapu ala sani, a e tan bribi, a e tan howpu, èn a e tan hori pasensi. Lobi noiti o kba. Ma fu taki san Gado gi yu fu taki, dati o kon na wan kba. Taki ini difrenti tongo no o de moro. Sabi o kon na wan kba. Bika wi sabi sani af'afu, èn te wi e taki san Gado gi wi fu taki, wi e taki en af'afu. Ma te ala sani kon de leki fa a mus de, dan ala den sani san ben de af'afu, no o de moro. Di mi ben pikin, mi ben e taki leki wan pikin, mi ben e denki leki wan pikin, èn mi ben e taki fu sani leki wan pikin. Ma now di mi kon bigi, mi poti a fasi fu wan pikin na wan sei. Bika now wi e luku na ini wan spikri, èn sani no de so krin. Ma te a dei doro, wi o si ala sani fesi nanga fesi. Now mi sabi sani af'afu nomo, ma te a dei doro, mi o sabi ala sani dorodoro, soleki fa Gado sabi mi. Dri sani de san e tan: bribi, howpu nanga lobi. Ma a moro prensari wan fu den dri disi na lobi!"*

In 1 Korinthiërs 13:1-13 hebben we gelezen, dat de liefde het belangrijkste is van alles. Zonder de liefde hebben we helemaal niets aan al onze kennis, talenten en gaven, want als wij ze met juiste uitwerking en op de juist manier willen uitoefenen, dan is dit alleen mogelijk als de liefde onze drijfveer is. Zelfs de belangrijkste bedieningen die we bekleden kunnen zonder de liefde niet verbergen dat we in wezen onvolmaakt zijn. Onze onvolmaaktheid, met name het gebrek aan inzicht in onze eigen fouten, leidt tot een onbarmhartige beoordeling van het gedrag van anderen, en daarom is het voor ons onmogelijk om over een ander te oordelen. Laten wij daarentegen liever bij ons zelf te rade gaan in hoeverre wij een beroep kunnen en mogen doen op de vergeving en barmhartigheid van onze hemelse Vader.

Het ontvangen van Zijn vergeving verplicht ons ertoe om zelf ook een vergevingsgezinde houding aan te nemen. Als wij dat niet voor elkaar krijgen, dan halen wij evenals de onbarmhartige dienstknecht alsnog G'ds oordeel over ons. Echte vergeving moet uit het hart komen. Hoe vaak wordt er niet gezegd: "Ik vergeef het wel, maar vergeten kan ik het niet", maar vergeven zonder vergeten is geen vergeving uit het hart. Wie zegt een gelovige te zijn, maar heeft de liefde niet, het baat hem niets, want dat is het namelijk, waar alles om draait: De liefde! Als je dus je naaste écht liefhebt, dan heb je ook de Eeuwige lief, en andersom! En pas dan kan de Eeuwige je gebruiken in Zijn dienst en pas dan kan je de gaven van G'ds Geest in je bediening toepassen, die Hij je heeft gegeven. Je kunt nog zo g'dsdienstig zijn, wonderen en tekenen doen en een hoge positie bekleden, maar als je de liefde niet hebt, heeft het voor G'd geen enkele waarde. Laten we dit goed tot ons doordringen!

De liefde die de Eeuwige in ons hart heeft gegeven, is g'ddelijke liefde, die op geen enkele wijze vergelijkbaar is met de menselijke liefde, die in de wereld wordt gevonden, die afhankelijk is van een aantal factoren. G'ddelijke liefde is een onvoorwaardelijke, gevende liefde, die verder gaat dan sympathie of genegenheid voor iemand die men aardig vindt. Menselijke liefde is vaak van tijdelijke aard, kan met de tijd verkoelen of onder bepaalde omstandigheden zelfs omslaan in haat! Hoe vaak zien we om ons heen niet relaties stuk gaan van mensen waarvan we altijd dachten: wat een leuk stel! Hoeveel aanvankelijk gelukkige liefdeshuwelijken eindigen niet vele jaren later met een vechtscheiding? Hoeveel vriendschappen lopen niet stuk? De beste vriend kan de grootste vijand worden als de liefde verkillt! Yeshua heeft het al voorgezegt, dat dit in de laatste dagen wereldwijd op grote schaal zal gebeuren: *"En omdat de wetsverachting toeneemt, zal de liefde van de meesten verkillen!"* (מתתיהו Matityahu [Mattheüs] 24:12). **Surinaams:** *"Libisma o kon takru sote, tak' furu sma no sa lobi trawan moro!"* De oorzaak voor deze verkilling van de liefde is volgens Yeshua de wetsverachting, de afwijzing van de Tora! De g'ddelijke liefde daarentegen zal nooit vergaan!

In vers 8 schrijft Sha'ul: *"De liefde vergaat nimmermeer; maar profetieën, zij zullen afgedaan hebben; tongen, zij zullen verstommen; kennis, zij zal afgedaan hebben."* (NBG). Het Boek: *"Aan de liefde komt nooit een einde. Het spreken namens G'd zal eens niet meer nodig zijn; het spreken in vreemde talen zal ophouden; kennis zal dan niet meer worden gevraagd."* Wat wil hij daarmee zeggen? Wel, de Eeuwige gaf door middel van Zijn profeten waarschuwingen voor en beschrijvingen van toekomstige gebeurtenissen met betrekking tot Zijn land en volk Israël aan ons door zodat we daar rekening mee kunnen houden. Gezien het feit dat de Eeuwige alles wat Hij heeft aangekondigd ook daadwerkelijk zal doen, zullen de profetieën hun doel bereikt hebben als de toekomstvoorzeggingen in vervulling zijn gegaan.

Ook de talengave, het spreken in vreemde talen, zal verstommen schreef Sha'ul. Wanneer? Als deze gave haar functie heeft vervuld. En wat was haar functie? Dat lezen we in de bekende zendingsopdracht: *"Gaat heen in de gehele wereld, verkondigt het evangelie aan de ganse schepping. Wie gelooft en zich laat onderdompelen, zal behouden worden, maar wie niet gelooft, zal veroordeeld worden. Als tekenen zullen deze dingen de gelovigen volgen: in Mijn naam zullen zij boze geesten uitdrijven, in nieuwe talen zullen zij spreken, slangen zullen zij opnemen, en zelfs indien zij iets dodelijks drinken, zal het hun geen schade doen; op zieken zullen zij de handen leggen en zij zullen genezen worden!"* (Marcus 16:15-18, NBG-vertaling). **Surinaams:** *"Un go na ala sei fu grontapu, èn ferteri ala sma a Bun Nyunsu. A sma di bribi èn teki dopu, sa kisi a libi fu tēgo. Ma den sma di no wani bribi, o kisi strafu. Fu sori tak' A de nanga den, Gado o gi den sma di e bribi makti fu du den marki disi: den o puru takruyeye tapu sma na ini Mi nen, èn den o taki na ini nyun tongo. Den o hori sneki nanga den anu, èn awinsi den dringi wan sani san kan kiri den, noti no o psa nanga den. Den o poti anu tapu sikisma, dan*

den o kon betre!” De Nieuwe Bijbelvertaling heeft het hier in vers 17 over onbekende talen. Dat laat duidelijk zien dat de talengave een noodzakelijke toerusting was voor de gelovigen die gezonden werden om het Evangelie aan vreemde volkeren te verkondigen in de talen die zij zelf niet machtig waren. Dat is op zich al een wonder en tegelijkertijd een teken voor de heidenen, dat G'd zelf hier aan het werk was, en met name in de situatie van de pionierzending. Deze gave van het spreken in vreemde talen komen we daarom slechts in de beschrijving van de begintijd van de Gemeente tegen in de eerste hoofdstukken van het boek Handelingen en in de eerste brief aan de Korinthiërs, maar daarna komt deze gave niet meer ter sprake en verdwijnt uit het gezicht. Ook het opdoen van kennis zal eens afgedaan hebben, want dat hoort bij het leven op de onvolmaakte aarde en zal niet meer nodig zijn als de volmaakte toestand is aangebroken bij de wederkomst van Yeshua. Alles is tijdelijk, maar de g'ddelijke liefde blijft tot in de eeuwigheid bestaan! Daarom is de liefde het grootste en voornaamste waar wij ons naar moeten uitstrekken.

Galaten 5:13-14

“Want gij zijt geroepen, broeders, om vrij te zijn; gebruikt echter die vrijheid niet als een aanleiding voor het vlees, maar dient elkander door de liefde. Want de gehele wet is in een woord vervuld, in dit: gij zult uw naaste liefhebben als uzelf!”

Surinaams: *“Brada nanga sisa, Gado kari unu fu un de fri. Ma un no mus teki a fri disi fu du san a sondufasi fu unu e firi fu du. Ma nanga lobi un mus dini makandra. Bika ala sani san a wèt e taki, yu kan poti ini a wortu disi: Yu mus lobi tra sma soleki fa yu lobi yusrefi. Ma efu un e beti èn priti makandra leki meti, dan un mus luku bun tak' un no swari makandra!”*

Rabbi Akiva leerde zijn talmidim [leerlingen]: *“Heb uw naaste lief als uzelf! Dat is de allesomvattende hoofdregel van de Tora!”* En zo is het ook niet verwonderlijk dat Sha'ul [Paulus], die een Farizeeër was uit de school van Gamali'el, hier in zijn brief aan de Galaten praktisch dezelfde woorden gebruikte als Yeshua en Rabbi Akiva. Alle 613 mitz'vot [geboden] van de Tora worden hier samengevat in dit ene gebod: de liefde voor je naaste!

Volgens de rabbijnse uitleg wordt de liefde tot de naaste zichtbaar gemaakt door:

a) **הכנסת אורחים** haCh'nasat Or'chim [gastvrijheid], b) **צדקה** Tz'daqa [liefdadigheid] en c) **ביקור חולים** Biquir Cholim [ziekenbezoek]. Je kunt het ook anders zeggen: a) je naaste gastvrij ontvangen, b) je naaste geven wat hij nodig heeft en c) je naaste bezoeken wanneer hij je nodig heeft! En nogmaals, alles wat je voor je naaste doet, dat doe je voor Yeshua - of juist niet! De keuze is aan jou!

Deze dienst aan je naaste staat overigens niet tegenover de vrijheid die we door het offer van Yeshua hebben ontvangen, maar in volle harmonie daarmee. De liefde voor onze naaste is de vervulling van de Tora, want als wij alle geboden doen uit liefde en niet uit dwang, dan zien wij ze in hun eigenlijke bedoeling. Toch let op: Zowel Yeshua alsook Rabbi Akiva en Sha'ul [Paulus] hebben niet gezegd, dat de liefde tot G'd en de naaste de Tora vervangt, maar dat ze de **גדול בתורה** K'lal Gadol baTora is, de allesomvattende hoofdregel van de Tora, ofwel een samenvatting van de gehele Tora. Daarom roept Sha'ul de gelovigen ook in zijn brief aan de Efeziërs op om als ware navolgers van G'd te wandelen in de liefde:

Ezeziërs 5:1-2

“Weest dan navolgers G'ds, als geliefde kinderen, en wandelt in de liefde, zoals ook de Mashiach u heeft liefgehad en Zich voor ons heeft overgegeven als offergave en slachtoffer, G'de tot een welriekende reuk!”

Surinaams: *“Dat' meki un mus teki a eksempre fu Gado, leki pikin fu En di A lobi. Sori trawan tak' un lobi den soleki fa Mashiach sori un lobi. A gi En libi leki wan offer di ben de leki wan switi smeri gi Gado èn di Gado ben feni bun!”*

Hij bedoelt daarmee, dat onze hele levenswijze door de naastenliefde moet worden bepaald in antwoord op de zelfopofferende liefde, die Yeshua ons betoond heeft. Dezelfde strekking zien wij ook terug in zijn brief aan de Filippenzen:

Filippenzen 2:1-4

“Indien er dan enig beroep op u gedaan mag worden in de Mashiach, indien er enige bemoediging is der liefde, indien er enige gemeenschap is des Geestes, indien er enige ontferming en barmhartigheid is maakt dan mijn blijdschap volkomen door éénsgezind te zijn, één in liefdebetoon, één van ziel, één in streven, zonder zelfzucht of ijdel eerbejag; doch in ootmoedigheid achte de een de ander uitnemender dan zichzelf; en ieder lette niet slechts op zijn eigen belang, maar ieder lette ook op dat van anderen!”

Surinaams: *“Efu a de so tak’ Mashiach e gi un dek’ati, efu a de so tak’ a lobi fu En e trowstu unu èn tak’ un de wan nanga makandra ini a Yeye, efu a de so tak’ un e firi gi makandra èn tak’ un e sori sari-ati na makandra, dan un mus abi a srefi prakseri èn un mus sori makandra a srefi lobi. Un mus de wan na ini un denki, èn un mus agri ini san un wani. Bika dati o meki mi prisiri srefsrefi. Un no mus denki unsrefi nomo, noso suku fu kisi grani fu sma. Ma nanga ala sakafasi, a wan mus si a trawan moro prenspari leki ensrefi. No wan fu unu mus luku soso san bun gi ensrefi, ma ibriwan fu unu mus luku tu san bun gi trawa!”*

Dit schriftgedeelte hebben we al in de vorige bijbelstudie uitvoerig behandeld en ik wil daar dus nu niet te veel over zeggen, maar waar het binnen het kader van deze studie om gaat is de wens die Sha’ul [Paulus] hier uitspreekt, dat de gelovigen in Filippi hem heel blij en gelukkig zullen maken door éénsgezind te zijn, één in liefde, één in streven en één in Geest en gemeenschap met elkaar hebben aangezien zij allen elkaar liefhebben en vervuld zijn met de Ruach haQodesh [Heilige Geest].

1 Thessalonicenzen 3:11-13

“Hij, onze G’d en Vader, en onze Heer Yeshua, bane ons de weg tot u; en u doe Adonai [de Heer] toenemen en overvloedig worden in de liefde tot elkander en tot allen, zoals ook wij gezind zijn jegens u, om uw harten te versterken, zodat zij onberispelijk zijn in heiligheid voor onze G’d en Vader bij de komst van onze Heer Yeshua met al Zijn heiligen!”

Surinaams: *“Wi e begi meki Gado wi Tata srefi, nanga wi Masra Yeshua, sa meki pasi gi wi fu wi kan kon na unu. Wi e begi Masra tu, fu A meki a lobi fu unu gro moro nanga moro gi makandra nanga gi ala tra sma, soleki fa wi srefi lobi unu. Na so un sa kisi krakti fu un kan de santa èn sondro fowtu fesi Gado wi Tata te wi Masra Yeshua sa drai kon baka nanga ala den sma fu En!”*

Sha’ul [Paulus] spreekt hier het verlangen uit om zijn broeders en zusters in Thessalonica te bezoeken om hun geloof te versterken en bidt voor de geestelijke groei van de gemeente. Het is zijn grote wens dat de Eeuwige hun onderlinge liefde en hun liefde voor anderen zal laten groeien zodat hun liefde even overvloedig wordt als zijn liefde en die van zijn medewerkers voor hen. In de vertaling van Het levende Woord zegt hij in vers 13: *“Ik wil niets liever dan dat jullie op de dag dat onze Heer Jezus terugkomt, met allen die bij Hem horen, in de ogen van onze G’d en Vader innerlijk sterk, zuiver en heilig zullen zijn!”*

1 Johannes 3:10-11

“Hieraan zijn de kinderen G’ds en de kinderen des duivels kenbaar: een ieder die de rechtvaardigheid niet doet, is niet uit G’d, evenmin als wie zijn broeder niet liefheeft. Want dit is de verkondiging, die gij van den beginne gehoord hebt: dat wij elkander zouden liefhebben!”

Surinaams: *“Na so yu kan sabi suma na den pikin fu Gado èn suma na den pikin fu didibri. A sma di no e du san bun ini Gado ai, ma owktu a sma di no lobi en brada, no de fu Gado. Disi na a boskopu san un ben yere sensi na a bigin, tak’ wi mus lobi makandra!”*

Evenals Sha’ul [Paulus] blijft ook Yochanan [Johannes] in zijn brieven zijn broeders en zusters erop attenderen hoe belangrijk het is om elkaar lief te hebben. Iemand die deze liefde voor de anderen niet wil of kan opbrengen, mag zich niet eens een broeder of zuster noemen, is niet uit G’d! Aan het betonen of het ontbreken van de liefde kan men dus zien wie een kind van G’d en

wie een kind van de duivel is. Wie zijn naaste niet lief heeft en G'ds geboden niet naleeft, hoort niet bij Hem, want vanaf het begin hebben Zijn kinderen geleerd om elkaar lief te hebben.

1 Johannes 3:14-18

“Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit de dood in het leven, omdat wij de broeders liefhebben. Wie niet liefheeft, blijft in de dood. Een ieder, die zijn broeder haat, is een mensenmoorder en gij weet, dat geen mensenmoorder eeuwig leven blijvend in zich heeft. Hieraan hebben wij de liefde leren kennen, dat Hij Zijn leven voor ons heeft ingezet; ook wij behoren dan voor de broeders ons leven in te zetten. Wie nu in de wereld een bestaan heeft en zijn broeder gebrek ziet lijden, maar zijn binnenste voor hem toesluit, hoe blijft de liefde G'ds in hem? Kinderkens, laten wij liefhebben niet met het woord of met de tong, maar met de daad en in waarheid!”

Surinaams: *“Wi sabi tak' wi kmoto fu dede kon ini a libi, fu di wi lobi tra bribisma. A sma di no abi lobi, e tan dede. A sma di no man si wan tra bribisma na ai, na wan kiriman. Èn un sabi tak' no wan kiriman abi a libi fu tēgo ini en. A dede di Mashiach dede gi wi, meki wi kon sabi san na lobi. Dat' meki wi srefi mus de klar'klari fu dede gi tra bribisma. Efu wan sma si tak' wan tra bribisma e pina, ma a no abi sari-ati nanga en aladi a abi nofo fu libi, dan fa a lobi fu Gado e tan ini en? Mi pikin, wi no mus taki nanga mofo wawan tak' wi lobi trawan, ma wi mus du sani tu di e sori dati trutru!”*

De liefde voor onze naasten laat ons zien dat we een nieuw leven van G'd hebben ontvangen, want als wij onze naasten liefhebben, blijkt daaruit dat wij van de dood naar het leven zijn overgegaan. Yeshua heeft ons door Zijn voorbeeld laten zien wat echte, vurige liefde is, want Hij heeft Zijn leven voor ons gegeven, en zo behoren ook wij ons leven voor onze broeders en zusters in te zetten. Wij moeten elkaar echt liefhebben en dat uit onze daden laten blijken en niet alleen met mooie woorden.

1 Johannes 3:21-24

“Geliefden, als ons hart ons niet veroordeelt, hebben wij vrijmoedigheid tegenover G'd, en ontvangen wij van Hem al wat wij bidden, daar wij Zijn geboden bewaren en doen wat welgevallig is voor Zijn aangezicht. En dit is Zijn gebod: dat wij geloven in de naam van Zijn Zoon Yeshua haMashiach en elkander liefhebben, gelijk Hij ons geboden heeft. En wie Zijn geboden bewaart, blijft in Hem en Hij in hem. En hieraan onderkennen wij, dat Hij in ons blijft: aan de Geest, die Hij ons gegeven heeft!”

Surinaams: *“Lobiwan, efu wi konsensi no e krutu wi, dan wi o abi dek'ati te wi tnapu na Gado fesi. Wi o kisi ala sani san wi e aksi fu En, fu di wi e hori wisrefi na den komanderi fu En, èn fu di wi e du san A lobi. Disi na san Gado wani tak' wi mus fu du: Wi mus bribi ini a nen fu En Manpikin Yeshua haMashiach, èn wi mus lobi makandra leki fa A taigi wi tak' wi mus fu du. A sma di e hori ensrefi na den komanderi fu Gado, e tan wan nanga Gado èn Gado e tan wan nanga en. Èn wi sabi tak' A e tan wan nanga wi, bika A gi wi a Santa Yeye!”*

Een waarachtig gebed vraagt om een ernstig zelfonderzoek. Voldoen wij echt aan alle voorwaarden? Bidden wij naar Zijn wil? (1 Joh 5:14). Bidden wij in Zijn naam? (Joh 16:23-27). Bidden wij vanuit het hart? (Mt 6:5). Bidden wij in een nederige houding? (Mt 26:39). Bidden wij met wrok of zijn wij vergevingsgezind? (Mt 6:14-15). Bidden wij stilletjes in het verborgene of zodanig dat iedereen het kan horen? (Mt 6:7). Hebben we elkander echt lief? (1 Joh 3:23). Bewaren wij Zijn geboden? (1 Joh 3:22).

Door het bewaren van G'ds geboden blijven wij in Hem en Hij blijft in ons. Hoe kunnen we dat weten? Door de Geest die Hij ons heeft gegeven en dat is nu precies wat Sha'ul bedoelde toen hij in Romeinen 8:7-9 schreef, dat wij ons niet meer laten leiden door ons zondige ik, maar door G'ds Geest, die in ons woont. Dit in tegenstelling tot degenen die zich niet willen en kunnen onderwerpen aan G'ds Wet, omdat hun gezindheid van het vlees vijandig is tegenover G'd. Daarom willen wij ons maar al te graag aan Zijn geboden houden, in de naam van Yeshua haMashiach geloven, namelijk dat Hij onze Redder en Heiland is, want Yeshua betekent Redder, en elkaar lief hebben zoals Hij ons heeft opgedragen.

1 Johannes 4:7-12

“Geliefden, laten wij elkander liefhebben, want de liefde is uit G'd; en een ieder, die liefheeft, is uit G'd geboren en kent G'd. Wie niet liefheeft, kent G'd niet, want G'd is liefde. Hierin is de liefde G'ds jegens ons geopenbaard, dat G'd Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem. Hierin is de liefde, niet dat wij G'd liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad en Zijn Zoon gezonden heeft als een verzoening voor onze zonden. Geliefden, indien G'd ons zo heeft liefgehad, behoren ook wij elkander lief te hebben. Niemand heeft ooit G'd aanschouwd; indien wij elkander liefhebben, blijft G'd in ons en Zijn liefde is in ons volmaakt geworden!”

Surinaams: *“Lobiwan, meki wi lobi makandra, bika lobi e kmoto fu Gado. Ibri sma di abi lobi, na wan pikin fu Gado èn a sabi Gado. A sma di no abi lobi, no sabi Gado, bika Gado na lobi. Disi na a fasi fa Gado sori wi tak' A lobi wi: A seni En wan enkri Manpikin kon na grontapu, èn san Yeshua du meki tak' wi kisi a trutru libi. Lobi no wani taki tak' na wi ben lobi Gado, ma na Gado ben lobi wi, èn A seni En Manpikin kon fu dede gi wi fu wi kan kisi pardon fu wi sondu. Lobiwan efu Gado lobi wi so tranga, dan wi mus fu lobi makandra tu. Noiti wan sma no si Gado. Ma efu wi lobi makandra, dan Gado e tan wan nanga wi, èn a lobi fu En kon tron ini wi san a mus de!”*

Als wij G'd liefhebben, dan hebben wij ook elkaar lief. Dat is vanzelfsprekend omdat Hij onze gemeenschappelijke Vader is. Daardoor zijn wij broeders en zusters. En hoe weten we wie onze broeders en zusters zijn? Yeshua zegt in Mt 12:50 en Lucas 8:21, dat het degenen zijn, die de wil van Zijn Vader doen, want de liefde tot G'd wordt bepaald door gehoorzaamheid aan Zijn geboden. Deze wisselwerking vinden we ook terug in het grootste gebod, G'd lief te hebben en je naaste als jezelf. Evenals Yeshua op de karakteriserende Joodse wijze deed, geeft ook Yochanan [Johannes] ons in zijn eerste brief op een niet mis te verstane wijze te kennen, dat slechts degene die zijn broeders en zusters liefheeft ook in staat is om G'd werkelijk lief te hebben:

1 Johannes 4:16-21

“En wij hebben de liefde onderkend en geloofd, die G'd jegens ons heeft. G'd is liefde, en wie in de liefde blijft, blijft in G'd en G'd blijft in hem. Hierin is de liefde bij ons volmaakt geworden, dat wij vrijmoedigheid hebben op de dag des oordeels, want gelijk Hij is, zijn ook wij in deze wereld. Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit want de vrees houdt verband met straf en wie vreest, is niet volmaakt in de liefde. Wij hebben lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Indien iemand zegt: Ik heb G'd lief, doch zijn broeder haat, dan is hij een leugenaar; want wie zijn broeder, die hij gezien heeft, niet liefheeft, kan ook G'd, die hij niet gezien heeft, niet liefhebben. En dit gebod hebben wij van Hem: Wie G'd liefheeft, moet ook zijn broeder liefhebben!”

Surinaams: *“kon sabi tak' Gado lobi wi, èn wi e bribi dati tu. Gado na lobi, èn a sma di e tan abi lobi, e tan wan nanga Gado èn Gado e tan wan nanga en. A lobi kon tron ini wi san a mus de, fu meki tak' wi o man tnapu sondro frede na fesi Gado tapu a krutudei. Bika wi e libi dya na grontapu leki fa En ben libi. Pe lobi de, frede no de. Trutru lobi e yagi frede, bika frede e taki fu strafu. A sma di e frede, no abi trutru lobi. Wi abi lobi fu di Gado ben lobi wi fosi. A sma di e taki tak' a lobi Gado, ma dan a no man si wan tra bribisma na ai, na wan leiman. Bika efu yu no man lobi tra bribisma di yu e si, fa yu o man lobi Gado dan di yu no e si? A sma di lobi Gado, mus lobi tra bribisma tu. Dati na san Gado komanderi wi!”*

G'd is liefde! Het gaat hier dus om de natuur van de Eeuwige zelf! G'ds liefde is een volkomen onbaatzuchtige en onvoorwaardelijke liefde. Deze liefde verwacht G'd ook van ons. Natuurlijk hebben we Hem ook lief, dus dat is wel wederzijds, want als dat niet het geval zou zijn zouden we geen deel uitmaken van Zijn verbondsvolk. Dat men de liefde jegens G'd echter niet los kan zien van de liefde jegens onze medemensen is reeds door de eeuwen heen een vaststaand uitgangspunt in de Joodse literatuur. Op een soortgelijke vraag zoals die bij het begin van deze studie aan Yeshua werd gesteld, namelijk wat het voornaamste gebod is, gaf Rabbi Yehoshua Heshel, één van de grote Joodse g'dsdienstfilosofen van de vorige eeuw, een soortgelijk

antwoord: "Heb uw naaste lief, want hij is als u! Wat wil de Schepper ons daarmee zeggen? Welnu! G'd zegt: Ik heb u beiden als dragers van Mijn evenbeeld geschapen, zodat alle haat jegens uw naaste niets anders is dan verholen haat jegens G'd! Wanneer gij wrok koestert jegens uw naaste, hem hoont, verafschuwt of geringschat, dan doet gij dit ook de g'ddelijke vonk aan, die in zijn hart brandt en die hem de adel van het ware mens-zijn verleent!"

1 Johannes 5:1-3

"Een ieder, die gelooft, dat Yeshua de Mashiach is, is uit G'd geboren; en ieder, die Hem liefheeft, die deed geboren worden, heeft ook degene lief, die uit Hem geboren is. Hieraan onderkennen wij, dat wij de kinderen G'ds liefhebben, wanneer wij G'd liefhebben en zijn geboden doen. Want dit is de liefde G'ds, dat wij zijn geboden bewaren. En zijn geboden zijn niet zwaar!"

Surinaams: *"Ala sma di e bribi tak' Yeshua na a Mesias, na wan pikin fu Gado, èn ala sma di lobi a Tata, lobi den pikin fu En tu. Disi na fa wi kan sabi tak' wi lobi den pikin fu Gado: te wi lobi Gado èn te wi e du san A taigi wi tak' wi mus fu du. Bika efu wi lobi Gado, dan wi e tan hori wisrefi na den komanderi fu En, èn den komanderi fu En no hebi!"*

De liefde is het uiterlijke kenmerk van een christen en niet de wet, zo denken velen! Een vaak gehoord argument voor de verkeerde leerstelling dat christenen vrij zouden zijn van de wet en derhalve G'ds geboden zoals o.a. het sabbatsgebod en de spijswetten niet hoeven na te komen, is de opvatting dat de liefde in de plaats van de wet zou zijn gekomen, want G'd kijkt toch naar het hart. "Het gaat toch om de liefde en niet om de dode letter van de wet", wordt heel vaak gezegd. Klopt! G'd kijkt inderdaad naar het hart, maar wat dacht u wat Hij daar wil zien? Geen vrijblijvende vroomheid, maar gehoorzaamheid, want het naleven van G'ds geboden is juist het ultieme bewijs van onze liefde tot G'd en onze broeders en zusters.

Steeds weer moeten wij onszelf onderzoeken of wij onze Hemelse Vader ook daadwerkelijk wel zo lief hebben als wij beweren. Hebben wij G'd echt lief zoals Hij van ons verwacht of willen wij in feite gewoon onze eigen gang gaan, een beetje profiteren van de genade die Hij geeft, Hem dan weer om vergeving vragen als het al te dol wordt, maar ons verder niets aantrekken van Zijn geboden omdat wij volgens de leer van de kerk toch vrij zijn van de wet? Laten wij onszelf toch niet voor de gek houden!

Als wij G'd echt liefhebben, dan hebben wij toch geen enkele moeite met Zijn Tora, die Hij ons voor ons eigen bestwil heeft gegeven? Is het soms zo moeilijk om de Shabat op de dag te vieren die G'd ervoor heeft bepaald? Zijn wij echt zo naïef om te geloven dat de G'd van Israël een welgevallen heeft aan de zondagsheiliging? Is het soms zo'n ramp om geen varkensvlees meer te eten of kunt u echt beslist niet zonder? Ik noem maar wat, want dit zijn slechts twee voorbeelden van velen. Dacht u nou echt, dat het G'd nu ineens niets meer uitmaakt wat u wel en niet eet? Of horen de spijswetten en de Shabat misschien toch wel tot de geboden, die wij onze kinderen moeten inprenten, waarover wij moeten spreken wanneer wij in ons huis zitten, wanneer wij onderweg zijn, wanneer wij nederliggen en wanneer wij opstaan, die wij tot een teken op onze hand binden en die ons een voorhoofdsband tussen onze ogen zijn, en die wij moeten schrijven op de deurposten van onze huizen en aan onze poorten? Ik denk van wel!

Als onze liefde voor G'd oprecht is, dan doen wij ook Zijn geboden, zoals Yeshua ons heeft opgedragen (מתתיהו Matityahu [Mattheüs] 5:19), maar als wij denken vrij te zijn van de wet, alles eten wat we maar willen zonder ons af te vragen of het rein of onrein is, de Shabat en G'ds vastgezette tijden bewust afwijzen en onze naasten niet liefhebben, dan wordt het de hoogste tijd om ons af te vragen of onze liefde voor G'd wel echt is! Ik zuig dit beslist niet uit mijn duim want het staat in de Bijbel, niet alleen in het zogenaamde Oude Testament, maar juist ook in het Nieuwe Testament, heel ondubbelzinnig en vermanend: *"En hieraan onderkennen wij dat wij Hem kennen: indien wij Zijn geboden bewaren. Wie zegt: Ik ken Hem, en Zijn geboden niet bewaart, is een leugenaar en in die is de waarheid niet; maar wie Zijn woord bewaart, in die is waarlijk de liefde G'ds volmaakt. Hieraan onderkennen wij, dat wij in Hem zijn. Wie zegt dat hij in Hem blijft, behoort ook zelf zo te wandelen, als Hij gewandeld heeft!"* (אָ ירוחנן Yochanan [1 Johannes] 2:3-6). **Surinaams:** *"Disi na fa wi kan sabi tak' wi sabi En: te wi e du den sani san A taigi wi tak' wi mus fu du. Efu wan sma e taki tak' a sabi Gado, ma a no e hori ensrefi na den*

komanderi fu Gado, dan na lei a e lei èn a tru leri no de ini en. Ma a sma di e hori ensrefi na san Gado taki, abi a trutru dipi lobi fu Gado ini en. Na so wi kan sabi tak' wi de wan nanga En: Ibri sma di e taki tak' a e tan wan nanga Gado, mus libi leki fa Yeshua ben e libi!"

Conclusie

De liefde van een kind naar zijn ouders toe blijkt uit zijn gehoorzaamheid en het sterke verlangen om hen te behagen, en precies datzelfde verwacht onze hemelse Vader ook van ons! Het is daarom wel van het grootste belang om bij het naleven van de Tora steeds de wederzijdse liefde tussen de Vader en Zijn kinderen als uitgangspunt te nemen. Dat mogen wij nooit uit het oog verliezen!

Als wij ons G'ds liefde, door Yeshua aan ons betoond, niet steeds voor ogen houden en onze gehoorzaamheid aan Zijn geboden niet gebaseerd is op pure liefde en dankbaarheid, maar uit traditie of omwille van de letter van de wet, dan worden de bomen een oerwoud waarin je verdwaalt en dan komen wij terecht in wetticisme. Maar aan de andere kant mogen wij daar ook weer niet te makkelijk mee omgaan zodat wij niet het gevaar lopen, wetteloos te worden.

Alles moet in de juiste balans zijn, gebaseerd op het gebod om G'd en onze naasten lief te hebben en daarom wil ik deze studie afsluiten met de tekst waar ik mee begonnen ben: *"Gij zult de Eeuwige, uw G'd, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. Dit is het grote en eerste gebod. Het tweede, daaraan gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten!"* (מתתיארו) Matityahu [Mattheüs] 22:37-40). **Surinaams:** *"Yu mus lobi Masra, yu Gado, nanga yu heri ati, nanga yu heri sili, èn nanga yu heri ferstan. A dati na a fosi wèt èn na a moro prenspari wan. Ma wan trawan de di prenspari leki a fosiwan. A dati e taki: Yu mus lobi tra sma soleki fa yu lobi yusrefi. Ala sani san Moses nanga den profeiti leri unu, de ini den tu wèt disi!"* Amen!

Werner Stauder